

Περιεχόμενα

- Τι είναι οι έννοιες;
- Κριτήρια στην κοινωνική έρευνα
- Τύποι εγκυρότητας
- Ο προγραμματισμός του ερευνητικού εγχειρήματος και η διατύπωση ερωτημάτων
- Προδιαγραφές πτυχιακών/διπλωματικών εργασιών

Τι είναι οι έννοιες;

- Οι έννοιες είναι:
  - Τα δομικά στοιχεία των θεωριών π.χ. κοινωνική κινητικότητα, φτώχεια, κοινωνική τάξη, συναισθηματική νοημοσύνη, αξιολόγηση ....
  - Ετικέτες που αποδίδουμε σε στοιχεία του κοινωνικού κόσμου
  - Κατηγορίες για την οργάνωση των ιδεών και των παρατηρήσεων (Bulmer, 1984)
- Οι έννοιες είναι χρήσιμες για:
  - Την παροχή εξηγήσεων για μια συγκεκριμένη πτυχή του κοινωνικού κόσμου
  - Την αποτύπωση στοιχείων που θέλουμε να εξηγήσουμε
  - Την απόδοση μιας βάσης για τη διακύμανση των μετρήσεων

Οι έννοιες στην ποσοτική έρευνα

- Προκειμένου να εφαρμοστεί κάποια έννοια στην ποσοτική έρευνα θα πρέπει να υποβληθεί σε μέτρηση, ώστε να μπορέσει να ποσοτικοποιηθεί.
- Οι έννοιές μπορούν να λάβουν τη μορφή ανεξάρτητης ή εξαρτημένης μεταβλητής δηλ. είτε να εξηγήσουν μια ορισμένη πτυχή του κοινωνικού κόσμου είτε να αντιπροσωπεύουν στοιχεία προς εξήγηση.

Γιατί μετράμε;

- Για να εντοπίσουμε λεπτομερέστερες διαφορές μεταξύ των ανθρώπων, των οργανώσεων ή οποιασδήποτε άλλης μονάδας ανάλυσης.
- Γιατί μας παρέχει έναν σταθερό μηχανισμό για να κάνουμε τέτοιες διακρίσεις
- Για να γίνονται ακριβέστεροι υπολογισμοί του βαθμού σύνδεσης μεταξύ εννοιών

Ενδείκτες

- Μια μέτρηση που εφαρμόζεται αναφορικά με μια έννοια όταν δεν υπάρχει δυνατότητα άμεσης μέτρησης, μέσω ερωτήσεων (σε μια δομημένη συνέντευξη ή σε ερωτηματολόγιο), μέσω καταγραφής της συμπεριφοράς του ατόμου (δομημένη παρατήρηση), μέσω επίσημων στατιστικών στοιχείων κ.λπ
- Αφορούν στην κατανόηση (σε επίπεδο κοινής λογικής) των μορφών που μπορεί να λάβει μια έννοια

Μέτρηση πολλαπλών ενδεικτών

- Η εφαρμογή ενός μόνο ενδείκτη μπορεί να οδηγήσει σε εσφαλμένη ταξινόμηση των ατόμων
- Η εφαρμογή ενός μόνο ενδείκτη μπορεί να αποτυπώνει μόνο ένα μέρος της έννοιας προς εξέταση ή να είναι υπερβολικά γενικός
- Οι πολλαπλοί ενδείκτες μπορούν να οδηγήσουν σε ακριβέστερες διακρίσεις μεταξύ ατόμων
- Οι πολλαπλοί ενδείκτες μπορούν να αποτυπώσουν διαφορετικές διαστάσεις μιας έννοιας

Κλίμακα Likert

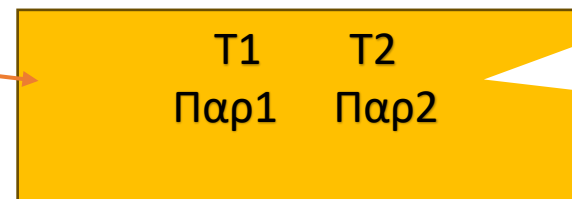
- Πρόκειται ουσιαστικά για μία μέτρηση πολλαπλών ενδεικτών ή πολλαπλών στοιχείων μιας σειράς στάσεων που αφορούν ορισμένα θέματα.
- Στην πλέον συνήθη μορφή της περιλαμβάνει μία σειρά προτάσεων σχετικά με κάποιο ζήτημα ή θέμα
- ο ερωτώμενος καλείται να δηλώσει τον βαθμό στον οποίο συμφωνεί με την κάθε πρόταση.
- Συνήθως είναι πενταβάθμια: «συμφωνώ απολύτως» μέχρι «διαφωνώ απολύτως» ή «ποτέ» έως «πολύ συχνά» ή «πολύ κακή» έως «πολύ καλή».
- Τα στοιχεία της κλίμακας πρέπει να είναι καταφατικές προτάσεις και όχι ερωτήσεις
- Πρέπει να αφορούν το ίδιο αντικείμενο και πρέπει να συνδέονται μεταξύ τους (εσωτερική αξιοπιστία)
- Πρέπει να υπάρχουν διαφοροποιήσεις στον τρόπο διατύπωσης των στοιχείων, ώστε να εντοπιστούν και να αποφευχθούν φαινόμενα **ομοιόμορφης απόκρισης**
- Κάθε απάντηση του ερωτώμενου βαθμολογείται και στη συνέχεια οι επιμέρους βαθμοί αθροίζονται για να εξαχθεί συνολική βαθμολογία

Κριτήρια ποιότητας στην κοινωνική έρευνα

1. **Αξιοπιστία** – είναι οι μετρήσεις συνεπείς;

• **Σταθερότητα**

- Παραμένει η μέτρηση σταθερή στο χρόνο;
  - Π.χ. μέθοδος επαναληπτικής δοκιμασίας

Υψηλή
συσχέτιση
Παρ 1 και
Παρ2

• **Εσωτερική αξιοπιστία**

- Υπάρχει συμφωνία μεταξύ των ενδεικτών; Π.χ. Μέθοδος των ημιμορίων

Στις μέρες μας οι περισσότεροι ερευνητές εφαρμόζουν τη μέθοδο ελέγχου εσωτερικής αξιοπιστίας που ονομάζεται Cronbach A που κυμαίνεται από μηδέν (απουσία συσχέτισης) έως 1 (υψηλή συσχέτιση)

• **Εναρμονισμός μεταξύ διαφόρων βαθμολογητών**

- Συμφωνούν οι μετρήσεις διαφορετικών βαθμολογητών;
Π.χ. στη δομημένη παρατήρηση

Τι
προβλήμα
τα
εμφανίζει;

Εγκυρότητα

---

2. Εγκυρότητα : αφορά το ζήτημα αν ένας δεδομένος ενδείκτης (ή ένα σύνολο ενδεικτών) που σχεδιάστηκε για τον υπολογισμό μιας έννοιας μέτρα πράγματι την έννοια αυτή

- **Εσωτερική εγκυρότητα**– είναι πραγματικές οι αιτιώδεις σχέσεις μεταξύ των μεταβλητών;
- **Εξωτερική εγκυρότητα**– μπορούν τα αποτελέσματα να γενικευθούν πέρα από το πλαίσιο της έρευνας;
- **Περιβαλλοντική εγκυρότητα**– μπορούν τα ευρήματα να εφαρμοστούν στην καθημερινή ζωή;

Εναλλακτικά κριτήρια στην ποιοτική έρευνα

Φερεγγυότητα (Lincoln και Guba (1985) :

- **Πειστικότητα**, το αντίστοιχο της εσωτερικής εγκυρότητας: Πόσο πιστευτά είναι τα ευρήματα;
- **Γενικευσιμότητα** , το αντίστοιχο της εξωτερικής εγκυρότητας: εφαρμόζονται τα ευρήματα σε άλλες περιστάσεις;
- **Βασιμότητα**, το αντίστοιχο της αξιοπιστίας: μπορούν τα ευρήματα να εφαρμοστούν σε άλλες χρονικές περιόδους;
- **Επαληθευσιμότητα**, το αντίστοιχο της αντικειμενικότητας: επιτρέπει ο ερευνητής να παρεισφρήσουν σε σημαντικό βαθμό οι αξίες του στην έρευνα;

Ο προγραμματισμός του ερευνητικού εγχειρήματος και η διατύπωση ερωτημάτων

Κάθε εκπαιδευτικό ίδρυμα θέτει προδιαγραφές σύμφωνα με τις οποίες συμμορφώνονται οι πτυχιακές/διπλωματικές εργασίες.

- Ενημερωθείτε για τις προδιαγραφές από τον/την επιβλέποντα/επιβλέπουσα σας
  - Όριο λέξεων
  - Μορφή/παρουσίαση
  - Περίληψη
  - Βιβλιογραφικές αναφορές
  - Προθεσμία

Διαχείριση χρόνου και πόρων

- Καταστρώστε ένα χρονοδιάγραμμα- με ημερομηνίες έναρξης και ολοκλήρωσης για κάθε στάδιο της έρευνας
- Ενημερωθείτε για τους διαθέσιμους πόρους – αν υπάρχουν– για δαπάνες ταξιδιών, γραφική ύλη, φωτοτυπίες, δαπάνες ταχυδρομείου, εξοπλισμό ηχογράφησης και απομαγνητοφώνησης
- Υπάρχει διαθέσιμο λογισμικό, όπως το SPSS;
<https://helpdesk.chios.aegean.gr/el/item/48-spss-online.html>

Λίστα ελέγχου για την ερευνητική σας πρόταση

- Ποιο είναι το θέμα; Ποιοι είναι οι στόχοι της έρευνάς σας;
- Γιατί το θέμα είναι σημαντικό;
- Ποια είναι τα ερευνητικά σας ερωτήματα;
- Τι αναφέρει η βιβλιογραφία;
- Πώς θα συλλέξετε τα δεδομένα;
- Γιατί αυτές οι μέθοδοι είναι κατάλληλες;
- Ποιοι θα είναι οι συμμετέχοντες στην έρευνά σας και πώς θα επιλεγούν;
- Απαιτείται η διασφάλιση της πρόσβασης σε οργανισμούς;
- Τι μέσα θα χρειαστείτε;
- Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα;
- Ποια προβλήματα προβλέπετε;
- Υπάρχουν δεοντολογικά προβλήματα;
- Πώς θα αναλύσετε τα δεδομένα;

Προδιαγραφές πτυχιακών/διπλωματικών εργασιών

- **Γραμματοσειρά, μέγεθος στοιχείων, περιθώρια, κ.λπ.**

Ο τύπος της γραμματοσειράς (font) πρέπει να είναι Times New Roman και το χρώμα μαύρο.

Το μέγεθος της γραμματοσειράς είναι:

✓ Τίτλοι κεφαλαίων: 16 (bold)

✓ Τίτλοι υποκεφαλαίων: 14 (bold)

✓ Τίτλοι υποενοτήτων υποκεφαλαίων: 12 (bold)

✓ Κείμενο: 12

✓ Υποσημειώσεις: 10

- **Τα περιθώρια των σελίδων** ορίζονται ως εξής:

✓ πάνω/κάτω/δεξιά 2,5 εκ., αριστερά 3,0 εκ.

✓ Το διάστημα μεταξύ των γραμμών (διάστιχο) είναι 1,5 γραμμές.

✓ Το διάστιχο των μεγάλων παραπομπών, σημειώσεων και βιβλιογραφικών αναφορών συνιστάται να είναι μονό.

Προδιαγραφές πτυχιακών/διπλωματικών εργασιών

- ✓ Οι παράγραφοι χωρίζονται με διάστημα 6 γραμμών.
- ✓ Το κείμενο έχει πλήρη στοίχιση αριστερά — δεξιά.
- **Σελιδαρίθμηση**
- ✓ Κάθε σελίδα της εργασίας πρέπει να είναι αριθμημένη εκτός από το εξώφυλλο, τη σελίδα τίτλου και τη 2η σελίδα (πίσω από τη σελίδα τίτλου).
- ✓ Η εργασία ξεκινά με ρωμαϊκή αρίθμηση (i, ii, iii, iv, v,...) ενώ η αρίθμηση με αραβικούς αριθμούς ξεκινά από το πρώτο κεφάλαιο.
- ✓ Οι σελίδες φέρουν αρίθμηση κάτω δεξιά.
- **Αρίθμηση πινάκων, διαγραμμάτων, κ.ά.**
- Η αρίθμηση για τους πίνακες, διαγράμματα, κ.λπ. γίνεται με βάση το κεφάλαιο όπου βρίσκονται π.χ. Σχήμα 4.3, Πίνακας 1.3.
- Οι πίνακες, τα διαγράμματα, τα γραφήματα κ.λπ. φέρουν τίτλο και αρίθμηση (π.χ. Πίνακας 2.1: Μέσος όρος βαθμολογίας).

Προδιαγραφές πτυχιακών/διπλωματικών εργασιών

- **Δομή**

- ✓ **Εξώφυλλο** : Το εξώφυλλο της εργασίας δεν αριθμείται, έχει ειδική μορφή και περιλαμβάνει το τίτλο του Ιδρύματος, τη Σχολή, το Τμήμα, τον τίτλο της πτυχιακής, το ονοματεπώνυμο του φοιτητή, το ονοματεπώνυμο του επιβλέποντος καθηγητή, τον τόπο παρουσίασης, το έτος υποβολής/έκδοσης.
- ✓ **Πνευματικά δικαιώματα** - Δήλωση μη λογοκλοπής (δες τελευταία διαφάνεια)
- ✓ **Ευχαριστίες** / αφιέρωση (προαιρετικά): εφόσον ο/η φοιτητής/τρια το επιθυμεί μπορεί να αναγνωρίσει τη βοήθεια που έλαβε κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας της εργασίας του/της με μία πρόταση ή ένα κείμενο που δεν υπερβαίνει τη μία παράγραφο.
- ✓ **Περίληψη**: αποτελεί μια συνοπτική παρουσίαση των κύριων στοιχείων και συμπερασμάτων της εργασίας, μαζί με μια σύντομη αναφορά στους στόχους και τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε. Δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 300 λέξεις
- ✓ **Λέξεις-κλειδιά** (στην ελληνική γλώσσα): καταχωρείστε (3) τρεις έως πέντε (5) λέξεις-κλειδιά που περιγράφουν το θέμα της εργασίας.
- ✓ Περίληψη και λέξεις-κλειδιά (στην αγγλική γλώσσα)

Προδιαγραφές πτυχιακών/διπλωματικών εργασιών

- ✓ **Πίνακας περιεχομένων:** περιέχει, σε μορφή λίστας, τη δομή της εργασίας και πρέπει να δημιουργείται αυτόματα μέσω του επεξεργαστή κειμένου.
- ✓ **Κατάλογος πινάκων:** (εφόσον χρησιμοποιούνται στο κείμενο) μπορεί να έχει αντίστοιχη μορφή με τον πίνακα περιεχομένων και συνιστάται να δημιουργείται αυτόματα.
- ✓ **Κατάλογος διαγραμμάτων / εικόνων:** (εφόσον χρησιμοποιούνται στο κείμενο) μπορεί να έχει αντίστοιχη μορφή με τον πίνακα περιεχομένων και συνιστάται να δημιουργείται αυτόματα.
- ✓ **Πίνακας συντομογραφιών** (εφόσον χρησιμοποιούνται στο κείμενο)

Προδιαγραφές πτυχιακών/διπλωματικών εργασιών

- ✓ **Απόδοση όρων / Γλωσσάριο:** (εφόσον είναι απαραίτητο) στην περίπτωση χρήσης ορολογίας από ξενόγλωσση βιβλιογραφία αναφέρεται η απόδοση των όρων στην ελληνική γλώσσα.
- ✓ **Εισαγωγή:** διατυπώνεται ο σκοπός της εργασίας και οι στόχοι της με εκτενή αναφορά στις βιβλιογραφικές πηγές. Διατυπώνεται το ερευνητικό ερώτημα και καθορίζεται η μεθοδολογία της έρευνας. Μπορεί να περιλαμβάνει περίληψη των κεφαλαίων.
- ✓ **Κύριο σώμα της εργασίας:** το κύριο σώμα της εργασίας δομείται σε κεφάλαια και υποκεφάλαια που αποτυπώνουν τη λογική πορεία της μελέτης και της έρευνας.
- ✓ **Βιβλιογραφία:** είναι ο κατάλογος όλων των έργων (βιβλίων, άρθρων, στατιστικών στοιχείων, αναφορών, κ.λπ.) κάθε μορφής (έντυπων και ψηφιακών) που αναφέρθηκαν εντός του κυρίως κειμένου και χρησιμοποιήθηκαν για τη συγγραφή της εργασίας. Η βιβλιογραφία διαχωρίζεται σε ελληνική και ξενόγλωσση και είναι σε αλφαβητική σειρά κατά όνομα συγγραφέα. Η βιβλιογραφία (και οι εντός κειμένου αναφορές) συντάσσονται συνήθως με βάση το APA Style.
- ✓ **Παραρτήματα:** (εφόσον χρησιμοποιούνται στο κείμενο) σε παράρτημα παρουσιάζουμε υλικό που είναι εκτενές ή δευτερεύουσας σημασίας και δεν χρειάζεται να μπει στο κύριο σώμα της εργασίας ή μπορεί να εμποδίσει τη ροή ανάγνωσης και κατανόησης από τον αναγνώστη. Τέτοιο υλικό είναι γραφικά, κατάλογοι, χάρτες, ερωτηματολόγια, ισολογισμοί, κ.λπ. Για διαφορετικές πηγές πρέπει να υπάρχουν διαφορετικά παραρτήματα τα οποία αριθμούνται ως Παράρτημα Α, Παράρτημα Β, κ.λπ.

Δήλωση πνευματικών δικαιωμάτων

Δηλώνω υπεύθυνα ότι είμαι ο/η αποκλειστικός/ή συγγραφέας της υποβληθείσας πτυχιακής/μεταπτυχιακής/ διδακτορικής εργασίας/διπλωματικής/διατριβής με τίτλο «.....». Η συγκεκριμένη .....είναι πρωτότυπη και εκπονήθηκε αποκλειστικά για την απόκτηση του ..... πτυχίου/ διπλώματος του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Κάθε βοήθεια, την οποία είχα για την προετοιμασία της, αναγνωρίζεται πλήρως και αναφέρεται επακριβώς στην εργασία. Επίσης, επακριβώς αναφέρω στην εργασία τις πηγές, τις οποίες χρησιμοποίησα, και μνημονεύω επώνυμα τα δεδομένα ή τις ιδέες που αποτελούν προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας άλλων, ακόμη κι εάν η συμπερίληψή τους στην παρούσα εργασία υπήρξε έμμεση ή παραφρασμένη. Γενικότερα, βεβαιώνω ότι κατά την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής έχω τηρήσει απαρέγκλιτα όσα ο νόμος ορίζει περί διανοητικής ιδιοκτησίας και έχω συμμορφωθεί πλήρως με τα προβλεπόμενα στο νόμο περί προστασίας προσωπικών δεδομένων και τις αρχές Ακαδημαϊκής Δεοντολογίας.

***Ας δούμε παραδείγματα πτυχιακών εργασιών στο αποθετήριο Hellenicus και
διδακτορικών διατριβών στο ekt.gr***